

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. május 16.

Csütörtök.

XX. évfolyam. 38. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb s petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A kabinetkérdés.

Budapest. 1901. május 12.

Clara pacta, boni amici. Ennek az elvnek megfelelően mindjárt az első értekezletben, melyet a szabadelvű párt az összeférhetlenségi javaslat tárgyában tartott, kijelentette Széll Kálmán miniszterelnök, hogy a kormány a javaslat elfogadásához állását köti.

A miniszterelnök e kijelentése lángbetűkkel ismerteti a politikai helyzet komolyságát, mely legnehezebb fázisába lépett most. A nehézség nem mai eredetű s nem a mostani kabinet teremtettené azt. A Széll-miniszterium örökségképpen vette azt át abból a parlamenti válságból, melynek báró Bánffy áldozatául esett s melyet Széll Kálmán oly mesterileg megszüntetett és mint becsületes politikus, ki programját komolyan veszi s becsületesen keresztül akarja venni, nem tehet egyebet Széll Kálmán a szőnyegen levő kérdés megoldása mellett s a javaslattal áll vagy bukik. A legsajátságosabb a helyzetben az, hogy a kormánynak oly javaslatra kell állását kötni, mely nem kormányjavaslat s a kabinetkérdést oly párttagokkal szemben kell felvetnie, kik bizonyosan nem könnyű szívvel csinálnak oppozíciót, de éppen ezért feltétlen elismerés illeti Széll Kálmánt azért, hogy a kormány komoly elhatározása tekintetében egy pillanatra sem hagyott kétségben senkit s olyan utmutatót állított fel, mely tökéletes tájékozást nyújt arra nézve, hogy hova vezetnek a választandó utak. Az utmutató egyik karja a Széll, a másik a Tisza felírást mutatja.

Az utolsó napokban azt a nyilatkozatot adták Tisza Kálmán szájába, hogy szeretné látni, valjon kirekeszteni-e a szabadelvű pártból őt, e párt alapítóját. Azóta megezáfolta Tisza Kálmán azt az állítást, hogy ő ily nyilatkozatot tett volna. Különböző is erős korrekturnak lett volna szüksége az ily nyilatkozatnak, mert a szabadelvű pártot Tisza nem egyedül alapította, hanem alapította másokkal együtt, alapította a Deákpárt igen előkelő személyiségekkel, ezek közt volt Széll Kálmán is, ki már akkor igen előkelő szerepet vitt politikai életünkben és predestinálva volt, hogy a nemzet vezére legyen. Csakhamar pénzügyminiszter lett s hogy már sokkal régebben nem lett nemesak a szabadelvű párt, hanem a szó teljes értelmében a nemzet vezére is, az kizárólag rajta állt, mert egyideig tartálékba helyezkedett, hol csak ő és senki más nem tudott a zavarokból kivezetni s

hol csak ő és senki más nem volt képes a nemzetet önmagának visszaadni. Nem is kérdés tehát, az utmutató melyik karját fogja követni a szabadelvű párt.

Különböző a helyzet korántsem élestedt ki annyira, mint sokan hitték. Tisza Kálmán érdeme a szabadelvű párt körül főleg annak erős politikai fegyelmeben áll s ezt Tisza Kálmán és szorosabb hívei maguk mutatták meg első sorban. Tisza maga jelentette ki a pártértekezletben, hogy az eltérő nézetek kifejtésének a párt kebelében van helye, miből logice azt szabad következtetni, hogy nem szándéka differenciákat a Házba vinni s ott idezni elő döntést, a mi azt a további következtetést engedi meg, hogy nem kerül a sor pártszakadásra. De Széll Kálmán miniszterelnök magatartására vonatkozó prognózisunk is helyesnek bizonyult, mert határozottan kijelentette, hogy senkire sem akar nyomást gyakorolni s az eltérő nézetek kifejtését és tisztázását nem akarja megakadályozni. Oly konziliáns eljárás ez, minőt csak oly kiváló államférfi képes tanusítani, mint Széll Kálmán s miután minden szónok, ki az első értekezletben szóhoz jutott, negy mérsékletre törekedett, megnyugtató elintézésre nagy valószínűséggel számíthatunk. De ha várakozásunk ellenére ez a reményünk nem teljesülne, annak oka nem Széll Kálmán lenne és államférfiúi jelentősége, mely eddig talán sohasem ragyogott oly tiszta világosságban, mint most, a legkevésbé sem csökkenne. Nemesak a jelen, a jövő is az ő zászlójához van fűzve.

A király és az összeférhetlenségi törvényjavaslat. Azoknak a politikai egyéniségeknek, a kiket ő felsége a legutóbbi hetek során kihallgatáson fogadott, alkalmuk volt tapasztalni, mily ólónk érdeklődéssel viseltetik a király az inkompatibilitást ujonnan szabályozó törvényjavaslat iránt. A képviselőház elnöke, Perczel Dezső s több kiváló politikus előtt is, a kik ő felségénél kihallgatáson jelentek, ismételtelen is szóba hozta az új összeférhetlenségi törvénytervezetet; a múlt heti udvari bálon is Justh Gyulától, Molnár Antaltól s a képviselőház más tagjaitól is érdeklődéssel kérdezte, hogy a törvényjavaslat előkészítése mily stádiumban van s hangsúlyozta előttük a kérdés helyes megoldásának szükséges voltát és nehézségeit is.

Képviselői beszámolót tartott Molnár Józsiás, közdi-kerületi orsz. képviselő múlt vasárnap Lembényben. Sokat beszélt — mint levelezőnk írja — a kormány állítólagos nemtörődömségével a székelység ügyei iránt; felhozta az Adria ügyét is s ebből következtetéseket vont le a székelységre. Utána Rápolti Gábor szónokolt a függetlenségi törekvésekről; majd Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd magyarázgatta a csekélyszámu választóknak az új választási törvény intézkedéseit. A beszámolót néhány almási polgár is meghallgatta.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház május 11-én Tallian Béla elnökelete alatt tartott ülésében a magyar-horvát tengerhajózási társasággal kötött szerződésekről, s a vasúti beruházásokról szóló javaslatokat harmadszori olvasásban is elfogadták.

Szabó Imre előadó ismertette ezután a szeszadóról s a szeszadó pótlékról szóló törvény módosítására vonatkozó javaslatot, melyet, valamint a nyugtatványi és szerződési bélyegilletékeknek bizonyos esetekben készpénzben leendő lerovásáról szóló javaslatot is, a Rátkey László és Lukács miniszter felszólalásai után általában és részleteiben is elfogadott a ház.

Ezután hozzászólás nélkül, egyhangulag elfogadták az 1899. évi zárszámadásról szóló bizottsági jelentést, melyet Benke Gyula referált a töle megszokott szakszelvésséggel és korrektséggel. Végül Frideczky Timót adta elő a számvizsgáló bizottság jelentését s Visontai Soma interpellált a „Turul” czipőgyár tárgyában, melyre Hegedüs miniszter azonnal megadta a Ház által is tudomásul vett választ.

Május 13-án Perczel Dezső elnökelete alatt kezdetét vette az összeférhetlenségről alkotott javaslat általános tárgyalása. Előadója Rohonyi Gyula volt. Nagy érdeklődés mellett hosszabb beszédben ismertette a javaslat keletkezésének történetét s azt elfogadásra ajánlja.

Utána Kossuth Ferencz szólalt föl. Kijelenti, hogy nagy elismeréssel van Széll Kálmán iránt e javaslat miatt, mely a közéletet egészségessé teszi. A javaslatban azonban sok jogosulatban kivétel van, melyeken változtatni kell. A jogegyenlőség kívánja a főrendiházra pártja nevében külön törvényt kíván. Az anyagi részt elfogadja, de az eljárást nem mivel az itélkezést a kuriára tartja bizandónak. Általánosságban elfogadja a javaslatot.

Zichy János gróf a néppárt nevében szintén elfogadja általánosságban a javaslatot; míg Polónyi Géza ellene szól, mert szerinte az ügyvédek nem szabad kizárni a parlamentből.

Végül Széll Kálmán miniszterelnök beszélt rendkívül hatásosan, s az ő ékes, tárgyilagos beszéde után a Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Népoktatás Háromszék vármegyéjében.

— Csánki Gyula, kir. tanfelügyelő jelent se a közigazgatási bizottságban. —

— május 10.

A vezetésemre és felügyelemre bízott népoktatási közigazgatásnak s magának vármegyének népoktatási ügyének április havi állapotára vonatkozó jelentésemet a köz. bizottságról szóló törvény 15. §-a értelmében a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

Az április hó folyamán hivatalomba érkezett jelentések, beadványok, megkeresések és rendeletek közül külön ez. a. iktatóra vétetett 371 ügydarab mely számmal hivatali iktató könyvem utolsó száma, a hónapban az 1753-ik volt.

Az e hó folyamán érkezett, valamint az előző hónapokról átjött ügyiratokban tárgyalt ügyek az április hó folyamán postára adott 533 kiadványban, nagyobbára mind elintéztettek.

Mint a köz. bizottság tanügyi előadója április hó folyamán 75 ügydarabot kaptam, melyekkel köz. bizottsági iktatóm április havi utolsó száma 391-re emelkedett. A mai napig pedig az összesen

930 kőzig, bizottsági ügyszerűbből, 408-at vett és intézett el hivatalom.

E keretben mozgott közigazgatási munkásságunk nevezetesebb tárgyai voltak a következők:

a) a rendes iskolába járás ellenőrzése,
b) a kisdóvódák és különösen a nyári menedékházak megnyitásának folytatásának előkészítése,

c) a polgári iskolák 1901/2. évi dologi szükségleteinek az állami költségvetés keretébe leendő beillesztése czéljából szükséges javaslat összeállítása és felterjesztése,

d) a polgári iskolák jövő tanévi fejlesztése tárgyában felkivánt előterjesztés bemutatása,

e) a tanítónőképző fokozatos fejlesztése tárgyában tett javaslat összeállítása és felküldése,
f) az iskolaszéki és gondnoksági havi gyűlések rendesebben leendő megtartása tárgyában történt intézkedés; ezzel kapcsolatosan,

g) a tanítótestületi havi értekezletek, illetőleg tanítói havi jelentések pontos betérjesztésének elrendelése,

h) a jövő iskolai évben megnyitható új, vagy fejlesztendő régebbi állami iskolákra vonatkozó javaslat előterjesztése;

i) a „Székely-Egyesület” által kiosztani szokott jutalom-könyveknek, mely iskolák részére leendő megküldésére vonatkozólag nevezett egyesület által kivánt ajánlat megküldése, stb. stb.

A iskolába járás ellenőrzése körüli teendőiknek hanyagul való teljesítéséért az étfalva-, zoltáni, bikfalvi, dobollói, köröspataki, barátosi, kovásznai, szitabodzai, szőresei, torjai, felső-csernátóni, baróthi, hidvégi községi előjáróságok ellen kellett az 1501—95. sz. köz. bizottsági határozat értelmében bírságolást kérnem.

A nyári menedékházak szervezési ügye tárgyában a múlt havi jelentésem óta annyi változás állott be, hogy időközben Bikfalva, Bodola, Bükcsád, Mikó-Ujfalu, Nyén és Réty községek részéről is beérkeztek a költségvetések, a melyek megállapítván, a községekbe is megnyithatók lesznek immár a nyári menedékházak.

Bereczk és Aldoboly községekben az állami óvodák végleges szervezése április hó folyamán a miniszter ur ő nagyméltósága által kimondatoit.

Árkos község az államosítás feltételül előírt hozzájárulásokat megajánlotta; ennél fogva remélhető, hogy az állami óvoda legkésőbb július hóban itt is meg fog nyitni.

Böln, Nyujtód, és Kézdi-Polyán községek azonban maig sem tettek eleget a tekintetes bizott-

ság által a nyári menedékházak költségvetéseire vonatkozólag kiadott rendelkezésnek.

Bölnben már a múlt években is működött a nyári menedékház, s rendszeresen alkalmazott menedékházvezetője lévén, itt ez évben is működni fog a menedékház. Nyujtód község az ide vonatkozó 2141—900. sz. határozat ellen felebbeszét adván be, ennek eldöntéséig a községben függőben marad a menedékház létesítési ügy. Kézdi-Polyán eddigelő sem egy, sem más irányban semmit sem tett.

E helyen kell megemlítenem, hogy S.-Szent-Györgyön a város és az állam által közösen fenntartott minta-óvoda állami kinevezéssel bírt vezetője a városból, a miniszter ur ő nagyméltósága által elhelyeztetvén, itt ez idő szerint nincs óvoda; megtettem ugyan a sűksé és lépéseket arra nézve, hogy a város óvoda létesítési, illetőleg fenntartási köteletségének, az üresedésben lévő állás betöltése és legalább még két kisdóvoda létesítése útján tegyen eleget; arról azonban, hogy ez intézkedés alapján tette már valamit, és ha igen, mit tett a köteletségének teljesítése czéljából a város, eddigelő semmi hivatalos értesítést nem kaptam. Magán uton úgy értesültem, hogy egyelőre nyári menedékházlétesítés útján kívánja a fenforgó hiányt pótolni.

A tanítónőképző fokozatos fejlesztése s ezzel kapcsolatban a gyakorló-iskola létesítése tárgyában tett előterjesztésemre maig sem kaptam semmi rendelkezést a miniszter ur ő nagyméltóságától. A mi bizny elég baj; mert a többi képzőintézetekre nézve immár mind ki vannak írva a szaklapokban a felvételi hirdetések.

A jövő iskolai évben akadálytalanul megnyithatásig három községben van előkészítve az iskola államosítási ügy u. m. a. Maksár, Hidvég, Nyáraspatak és a Lisznyó községhez tartozó Lisznyó-Patak nevű telepen. Kimondható volna a felső-csernátóni községi iskola államosítása is. Új tanítói állomások az árapataki, bereczki, bitai, bodolai, bükcsádi, esztelneki, kovásznai, kökösi, mikóujfalusi, nyéni, nagyborosnyói, papolezi, sósmező és zágonibárány telepi-iskolákkal kapcsolatban, volnaak szervezendők.

Egy új állomás létesítésére 760 korona évi államsegélyt helyezett kilátásba a miniszter ur ő nagyméltósága a szőresei községi iskolaszék részére. Ezenkívül a fotos-martonos községi tanító választási vitás kérdés véglegesen elintéztetvén, ide is új tanító lesz alkalmazandó; ezekre nézve különben ez ülés folyamán külön előterjesztéseket is fogok tenni.

A mi már iskoláink április havi állapotát és működését illeti; ezek általánosságban zavartalanak mondhatók e hónapban is. A husvéti szünidő jelentékenyen megrövidítette ugyan minden iskolában az áprilisi szorgalom-időt, de ezen megrövidülés előre tudott és számításba vett szünetelés lévén, zavart és fennakadást nem okozott. Járványos betegség ujabban egy iskolában sem lépett fel, sőt a hónap vége felé a nagybaczoni iskola is megkezdte ismét működését.

Az üresedésben lévő tanítói állomások száma április hó folyamán nem szaporodott; azonban mégis kedvezőtlenebbé lett a helyzet annyiban, hogy a teljesen ellátatlanul lévő állomások száma áprilisban egygyel több mint márciusban volt. Mert a peselneki üres állomáson helyettesítőnek a megbízatása lejárt s újabb megbízást nem nyervén és az állás rendszeres betöltése is elmaradván, ez az iskola első és második osztálybeli növendékei az egész április hó folyamán el voltak bocsátva. Nem volt tanítás a nyéni állami iskolában sem, hol az építkezés miatt március hó végén a vizsga megtartott és a régi iskola lebontott.

Az április hó folyamán veit miniszteri rendelet alapján tisztelettel jelentem, hogy a sepsiszentgyörgyi elemi fiú iskola két tanterme számára készült új butorzat ára fejében 1000 kor. kiultaltott. A nagybaczoni állami iskolának taneszközökre 20 kor., a polgári iskolai igazgatók részére évi 400—400 kor., igazgatói díj, Pál Sámuel munkaképtelen polgári iskolai tanító részére 60 kor., államsegély az erődi állami iskola számára 16 kor., Kásás György elópataki áll. tanító részére 100 kor. rendkívüli segély utalványoztatott; a nagybaczoni állami iskolai kerítés költségeire 500 kor., a martonfalvi állami iskolai szertárhelyiség butorozására pedig 100 kor. engedélyeztetett. Itt tartom megemlíthetőnek azt is, hogy a miniszter ur ő nagyméltósága Török Andor kézdívásárhelyi polgármesternek és családjának, kézdívásárhelyi jótekonny nőgyűlet, polgári leányiskolája javára Török Bálint-alapítvány ezimen tett 211 kor. alapítványért köszönetét nyilvánította.

Végül tisztelettel jelzem, hogy április hó folyamán iskolalátogatás, tanítógyűlésen részvétel s egyéb hivatalos teendők czéljából Aldoboly, Nagy-Borosnyó, Bodok, Mikó-Ujfalu, Nyén, Nyén-Patak, Málnás, Sepsiszent-Király és Ilyefalva községekben szállottam ki.

TÁRGZA.

Az erő dicsérete.

— Könyv a veszélytelen párbajról. —

Analizáló költő se tudná agyongeségnek rettenetes nyomoruságát megindítóbban leírni, mint az a katonatiszt: Cseresnyés Zoltán honvédhuszár főhadnagy, aki most könyvet írt a kardpárbajról. Nem kodexot, amely a sértéseket osztályozza, nem szabályzatot, amely felek, szekundánsok dolgát pontokba foglalja, nem is használati utasítást az uri becsület megvédésére, hanem bölcselkedést az erőről és a gyöngeségről, az erő komédiáiról és a gyávasság szegényeiről. Valami különös keveréke ez a könyv a természet filozófiának és a romantikának, az erkölcsnek és az igazságban való hitnek. Nem is a lovagiasság szakembereinek ajánlom az elolvasását, hanem azoknak, akik nem értik meg, miért adatott az embernek gyöngesség is, amikor a természet megalkotta az erőt is

A kérdésre ebben a könyvben sem találnak feleletet, de találhatunk benne valami olyasfélé, ami talán az erő önleírásának nevezhető. Megszólal benne az erő és bebizonyítja, hogy bölcs és igazságos.

Hogy az életnek művészete és a szépségnek biztosítéka. A naturalizmus rideg kegyetlenséggel magyarázza az erő jogát, ez a jórészt romantikus munka pedig nemes bölcseséggel az erőhöz való kö-

telességet hirdeti. Legyetek erősek, mert az erő a nyugalom, az erő az életöröm! Messziről szinte olyanok hallatszik ez a szózat, mint a boldogtalan német költő-filozófus utolsó szava, hogy: „Testvérek legyetek kemények, okoskodjatok a kalapáccsal!” De csak messziről. Mert nem az uralomra törekvő keménységet prédikálja, hanem a senki uralmától nem tartó nyugalommal. Amaz új világot sürgető apostol, ez csak pedagógus, a ki nem új életre tanít, hanem a mai élet tudományára. Olyan nagyon pedagógus, hogy a könyvét elolvastatnám fiuk, de még lányok szülei is.

Tanulják meg belőle köteleességüket. Tanítsák a gyerekiket nem félni. Nem félni semmitől, senkitől. Az, a ki nem fél, lehet küzdő, lehet idealista, lehet a meggyőződés embere. Cseresnyés főhadnagy nem a párbaj szempontjából hirdeti ezt a tételt, hanem a bölcsesség magasságáról. A bátor ember nyugodt bölcsesége magasságáról. En magam sem a lovagiasság könyvét látom abban a kis kötetben, hanem az erő és egészség, a gyönyörűség és életbiztonság szimpátiikus nyilvánulását.

Hanem azért érdekesek a könyvnek amarészei is amelyek párbajbölcséséget tartalmaznak. E a szó pedig ne vételesség gunynak. Van ilyen bölcsesség még a kodexparagrafusokon kívül is. Mert nem pusztán hóbort a páros viaskodás, hanem a társadalomhoz méltó intézmény, amely elfogadja sőt megköveteli. Szükséges ott, a hol meg van, mert különben megvetnék az emberek. A könyv előszavában Bárd Bothmer Jenő huszárszázados azt kérdezi, hogy míg az államok sorsa is támadásnak és

védelemnek van ki téve, mért hiányozzék az egyén védekezéséből a párbaj.

A párbaj talán nem is az erő manifestációja, mert az erő mindig nyugodt, az erő mindig biztos, a párbajozó ellenben csak aázatos parancsfogadója a társadalomnak. Ezzem ágában sincs, hogy belemarkoljak a párbajellenesség közhely gyűjteményébe és belőle néhányat kiszedve okoskodásképpen az olvasónak fejéhez vágjam. A párbaj ellenségeit finom humorral úgy jellemzi Cseresnyés főhadnagy, hogy „ha nem akarjuk magunkat általuk meggyőzöztetni, könnyen a kihívás veszélyének tesszük ki magunkat.”

A párbaj van és lesz, míg a gentlemannek gavallérnak kell lennie, a gavallér pedig lehet nem gentleman is. A párbaj társadalmi intézmény és az marad, amíg a társadalom az uri emberek sokasága. Amíg a világot az uri világ, a felsőbb és közép uri világ szempontjából nézik. Ha pedig van és lesz párbaj, olyan okosan, nemesen elmékedjenek róla mint Cseresnyés főhadnagy a maga könyvében.

Azt adta a könyv ezimének, hogy „A kardpárbaj veszélytelen kimenetele és annak eshetőségei.” Ne essenek neki az olesó hősök, ne várják benne az utmutatást a nyugodalmas kötekedésre. A krakéler ürességét és veszélytelenségét még úgy kevesen jellemezték, mint a könyv szerzője. Az ember szinte kaczag, amikor a nagyszájú hős leírását olvassa benne. Cseresnyés főhadnagy a párbaj veszélytelenségét a veszedelemtől való nem-félésben látja. Nem a jó vivó az erősebb, hanem az erős ember a jobb vivó.

A lelkiileg erős ember. A bátor, a ki a kardot

Községi, városi ügyek.

— Képviselőtestületi ülés. —

Kézdivásárhely, 1901. május 11.

Városunk képviselőtestülete tegnap délelőtt tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését.

Elnök: Dr. Török Andor.

Jegyzőkönyvet vezette: Dobay János főjegyző.

1. A közgyűlés első pontját a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése képezte, amely után Dobay János főjegyző előterjesztette a város 1900-ik évi zárószámadását, a város vagyoni leltárát és a mezőgazdasági bizottság 1900-ik évi számadását.

A városi számadás szerint Kézdivásárhely 1900-ik évi bevétele volt: 125,314 kor. 64 f. a kiadás volt: 124,990 kor. 45 f. pénztári maradvány 1900. decz. 31-én: 324 kor. 29 f. Künnlevő követelés: 3690 kor. 70 f.

A város tartozása a Cseréy-telek megvásárlására és az iskolaépítésre felvett kölcsönökkel együtt összesen: 183,081 kor. 12 f.

A vagyoni leltár szerint Kézdivásárhely város vagyona az 1900. decz. 31-én:

a) ingóságokban és felszerelésekben: 146,302 kor. 50 f. b) ingatlanokban: 515,662 kor. —

Összesen: 661,964 kor. 50 f. Ebből leutve a tartozást: 183,081 kor. 12 f. marad tiszta vagyon: 478,883 kor. 38 f.

A mezőgazdasági bizottság számadása szerint az 1900. év folyamán bevétel volt 413 kor. 72 f. kiadás 413 kor. 60 f. pénz maradvány 1900. decz. 31-én teszen 12 fillért.

2. A számadásokkal kapcsolatosan előterjesztve a számadás vizsgáló bizottság jelentése is, a képviselőtestület annak alapján a bemutatott számadásokat elfogadta, a számvizsgálók jelentését tudomásul vette s elrendelte, hogy a számadások. Háromszékvármegye törvényhatóságához jóváhagyás végett sürgősen terjesztessenek föl.

3. Az erdőmunkákról szóló és a gazdatisztekre vonatkozó új törvényeket valamint a földmívelési miniszternek a mezőgazdasági hasznos állatok oltalmazásáról szóló rendeletét a képviselőtestület tudomásul vette.

4. A főjegyző előterjeszté, hogy Jancsó Sámuel mészáros a piacz északi oldalán építendő egy emeletes kőház építésére engedélyt kért s az építési bizottság a szemle alkalmával az építendő ház

csakis — kardnak tartja. Olyannak, amely nem csak arra való, hogy az embert megvágják vele, hanem arra is, hogy az ember a másikat megvágja vele. A bátor ember nem is gondol rá, hogy megvághatja, mert ez a gondolkodás már is meggyöngyíti. A bátor ember egyáltalán nem gondol amolyan mellékkörülményekre, amikor a becsület lovagias megvédésére vállalkozik. Még arra sem, hogy mit gondolnak róla, ha „bocsánat kérésse teszi jóvá hibáját, amely mindenek fölött a legnagyobb elégtétel.”

A bátor ember, becsületes ember, olyan, aki „jól tudja, hogy saját becsületét mások ítélte sem nem emelheti, sem nem alacsonyíthatja le, azért mindenki irányában méltóságteljes szerénységgel viselkedik.” „Még a szélhámos öndicsékvöl szemben is, türelmes, és békés türelemmel hallgatja végig a szajhások bátorágát.” Ebből a néhány szemelvényből megérthető, hogy kit tart a huszár főhadnagyszerző erős embernek. És kívánja azt is, hogy a párbajsegéd ugyancsak komoly, bátor, erős ember legyen. Olyan a ki csak akkor segít, ha maga is átérzi a sérelmet, vagy az elégtételadás szükségességét. Ne legyen párbajsegéd az, aki csak formalista, és még kevésbé az, aki még az sem. A katonai felfogásra hivatkozva szokták a párbajt eltorzítottat mondani. Öröndetes dolog, ha éppen ez a katonai felfogás bölcse, emberiesnek, igazságosnak mutatkozik.

(P P)

homlokzatát úgy állapította meg, hogy 18 1/2 méter hosszúságban 12 méter szélességben összesen 37 □ méter terület a város tulajdonából az építendő telkéhez szakadjon, mert csak így lehet a jövő építkezésekre a helyes irányt megállapítani. A vételár megállapítása iránt Jancsó Sámuel kérést adott be. A képviselőtestület a tanács javaslatát elfogadva kimondja, hogy úgy Jancsó Sámuel, mint bárki más, a ki a piacz soron építtetni fog, és a megállapított építési vonal betartása folytán a város területéből részt nyer, ezen területért □ méterenkint 50 (ötven) koronát köteles a város pénztárába befizetni az építés megkezdése előtt.

5. A város határán levő mezei dűlő utakból némely földtulajdonosok annyira elszántottak, hogy e miatt a közlekedés nagyon meg van nehezítve; e tekintetben panaszok merülve föl, a közgyűlés Nagy Károly, Ifj. Tóth István, Dézsi Bálint, Kovács János, Nagy Béla, Kupán József, Benkő István és Sükös Károly képviselők személyében ez ügy megvizsgálására bizottságot küld ki.

6. Elnök kéri a képviselőtestület, hogy a mezőgazdasági bizottságot 6 évre alakítsa meg. A közgyűlés nevezett bizottságot a következőleg alakítja meg: Csiszár József (v. ez.), Dézsi Bálint, Jancsó Mózes szeszgyáros, Szöcs János, Ifj. Tóth István és Török Sámuel, rendes; Jancsó Ferencz, Nagy Béla és Szabó János pótagok.

7. A központi választmány tagjai közül Török Bálint, Kovács István és Kökösi Károly elhalálozván, helyükre titkos szavazás útján Ifj. Tóth István, Molnár Józsiás és Dr. Bánffy Zsigmondot választotta meg a képviselőtestület.

8. Dobay János főjegyzőnek jun. 15-től július végéig kért szabadságát a képviselőtestület egyhangulag megszavazza s még egy pár személyi ügyet is elintéztén, az ülés véget ért.

NAPI HIREK.

— A király Budapesten Ő Felsége Gödöllőről hétfőn reggel Budapestre érkezett s délután 2 órakor meglátogatta a földmívelésügyi miniszter által a párisi világkiállítás tárgyaiból a városligeti iparesernokban rendezett kiállítást, nagy elismerésének adva kifejezést. Este visszautazott Gödöllőre, szerdán újból Budapestre jött katonai szemlére.

— A királyné első szobra. Boldogult Erzsébet királyné gödöllői szobrát május 19-én délelőtt tizenegy órakor leplezik le nagy ünnepély kíséretében. Az ünnepély sorrendje a következő: A szobor bizottság fogadja Ő Felségét. A daloskörök eléneklik Kölesey himnuszát. A szobor-bizottság elnöke engedélyt kér a királytól a szobor leplezésére. Leplezik a szobrot, miközben a dalosok Korn Aurélnak, Erdélyi Zoltán alkalmi költeményére szerzett himnuszát éneklék. A végrehajtó bizottság elnöke fölkéri a földmívelési minisztert a szobor őrizetbe vételére. A miniszter válasza. A daloskörök eléneklik Vörösmarty Szózat-át, végül a szobor-bizottság elnöke bemutatja az uralkodónak a szobor alkotóját és a szoborbizottság tagjait. Az ünnepre meghívták az uralkodóház tagjait, néhai Erzsébet királyné volt udvartartását, az országgyűlés mindkét házát, Pest- és Budapest törvényhatóságát, a melyek küldöttséggel képviseltetik magukat. Az ünnepelő közönségből a katonai méltóságok diszkréssal, a szobor bizottság tagjai díszmagyarban, minden más meghívott vendég reggeli séta öltözetben (fekete kabát) a nők utcai ruhában (kalappal) jelennek meg.

— Áthelyezés. Harmath Jenő székelyudvarhelyi kir. ügyészt az igazságügyminiszter áthelyezte saját kérésére a marosvásárhelyi kir. ügyész-séhez.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Papp János, bereczk-ojtoztelepi áll. isk. tanítót hasonló minőségben áthelyezte a peselneki áll. iskolához.

— Ügyészségi megbízottak. Az igazságügyminiszter Dr. Gyöngyössi István, kézdívásárhelyi kir. törvényszéki aljegyzőt ügyészségi megbízottul, Fülöp István, nagyajtai kir. járásbírói aljegyzőt az ottani ügyészségi megbízott helyettes-sévé nevezte ki.

— Konfirmáció. A kézdívásárhelyi ev. ref. templomban a mindkét nemen levő ifjak hitben való megerősítés-e (konfirmációja) jövő vasárnap (má-

jus 19-én) délelőtt leend. A növendékek hittani ismereteinek kikérdezése tekintetében nagyon helyes intézkedést tett Szabó Jenő lelkész, midőn elhatározta lelkész társával, hogy a kikérdezést szombat délután 3 órakor eszközlik a templomban s így vasárnap az alkalmi beszéd után mindjárt az urvacsora-osztás következik.

— Májusi ájtatosságok. A kézdívásárhelyi r. kath. templomban május hó minden napján d. u. 6 órakor u. n. májusi ájtatosságok tartatnak Mária-nak, Isten anyjának tiszteletére. Minden vasárnap d. u. 5 1/2 órakor pedig szent beszéd is tartatik s ezt megelőzőleg és után a polgárléányiskola róm. kath. növendékei dalkörre alakulva, Rácz János kántor vezetésével gyönyörű egyházi énekeket adnak elő.

— Himlőoltás. Jövő hétfőn (május 21-én) d. e. 8 órakor kezdi meg Dr. Dávid János tiszti főorvos Kézdivásárhelyen a himlő elleni beoltásokat, a városház nagytermében, a mely körülményre ez uton is figyelemztetjük az érdekelteket.

— A fagyos szentek. Pongrácz, Szervác és Bonifác, a gazdaközönség rémei, ezúttal minden komolyabb következmény nélkül ülték meg napjukat. Hűvös szél, borús ég uralkodott s csak a gyengébb és kényesebb növényzet rügyei érezték meg befolyásukat s csak itt ott, de általában fagyról szó nem lehet.

— A vöröskereszt egyesület közgyűlése Budapesten f. hó 20-án d. u. 4 órakor lesz. A Kézdivásárhely városi és vidéki választmányt Nagy Gábor földmívelésügyi miniszteri tanácsos, Benkő Sándor pénzügyminiszteri titkár és Dr. Csoboth Simon, honvédelmi miniszteri titkár képviselik.

— Segély a Rudolf kórháznak. A vöröskereszt egyesület központi választmánya május 6-án tartott ülésében a kézdívásárhelyi Rudolf kórháznak az 1901. október 1-től 1904. szept. 30-ig terjedő időre 1300 korona segélyt szavazott meg.

Adományok a Kézdivásárhely-kantai főgymnasiumra.

Fejér Manó sepsiszentgyörgyi 77 számú ivén: Fejér Manó 5 kor. Könezei Benedek 2 kor. Gábor Antal 2 kor. Összesen 9 korona.

Kalit Ferencz alesernátoni 48 számú ivén: Kalit Ferencz 10 korona.

Boeskor Ferencz mikóujfalusi 7 számú ivén: Jakabos István 1 kor. Boeskor Ferencz 2 kor. Csulak József 50 fill. Tüdös János 1 kor. Dr. Szabó Endre 1 kor. Bogdán István 1 kor. Csákány József 3 kor. Németh Mártonné 2 kor. Összesen 11 korona 50 fillér.

Baróthy József torjai 139 számú ivén: Solyom Gyula 1 kor. Baróthy József 1 kor. Csoboth Antal 10 fill. Összesen 2 kor. 10 fillér.

Nyújtód község képviselő testülete 137 számú ivén: Ince Balázs 1 kor. Ince Balásné 1 kor. Róbert Margit 1 kor. Horovics Ábrahám 1 kor. Kovács András 80 fill. Kádár József 20 fill. Kádár András 50 fill. Kádár Andrásné 10 fill. Kádár Antalné 4 fill. Kádár Ida 4 fill. Kádár Vilma 2 fill. Kádár Dénes 2 fill. Kádár István 20 fill. Kádár Simon 20 fillér. Összesen 6 kor. 12 fillér.

Sárfalva község képviselő testülete 138 számú ivén: Jankó Antal 1 kor. Erőss Alajos 50 fill. Fetés Sándor 20 fill. Összesen 1 kor. 70 fill.

Kelt Sepsiszentgyörgy, 1901. május 8-án.

Potsa József,
főispán.

KÖZGAZDASÁG

Kivonat

a magyar kir. földmívelésügyi miniszternek az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló 1900: XVII. t.-cz. 95000/900 F. M. számú végrehajtási rendeletéből.

— Befejező közlemény. —

158. §. A szakértő következő díjakat számíthat fel:

a) fuvardíjat és pedig: ha helyben teljesít vizsgálatot, a vasuti vagy hajóállomáshoz s onnan vissza, a helyhatóságilag megállapított bérkocsidíjat — ha lakóhelyén kívül teljesít vizsgálatot és vasuton nem utazhatik, a fizetési osztálynak megfelelő kilométerpénzt úgy az oda, mint a visszautazásnál; a fuvardíjakat, ha egy napon ismételve történik a kiszállítás, minden kiszállítás alkalmával külön felszámíthatja;

b) állatorvosi munkadíjat, és pedig úgy helyben mint székhelyén kívül az egy napra bejelentett állatoknak egy napon egy kiszállás alkalmával végzett vizsgálatáért összesen 6 koronát; ha az egy napon szállításra bejelentett állatok vizsgálatára körüli működésének befejezte után hivatik meg újabb szállítmány vizsgálatára ezen újabb aznapi kiszállásáért külön 2 koronát.

159. §. Ha a kirendelt szakértő ugyanazon kiszállása alkalmával több szállító fél állatjait vizsgálta meg, fuvarköltisége és az előbbi szakasz alapján felszámítható 6, illetőleg 2 korona munkadíja egyenlő arányban osztandó el azon szállító felek között, kiknek állatjait egy-egy kiszállása alkalmával megvizsgálta.

A felosztásnál vasuti marharakodókön a megvizsgált állatok waggon, illetve fél waggon száma, hajószállításnál pedig darabszámra veendő alapul.

161. §. Az államkineztárt illető vizsgálati díjak

minden megvizsgált állat után darabszám szerint fizetendő. E díjak összege állatfajonként a következők:

1. Szarvasmarha: a) 2 éven fölül a használat és súlyra való tekintet nélkül darabonként 30 fillér b) 2 éven alul darabonként 15 fillér, c) borjú 6 hónapos korig darabonként 5 fillér.

2. Ló: a) 2 éven felül darabonként 50 fillér, b) 2 éven alul, továbbá számár és öszvér korra való tekintet nélkül, kivéve a szopós esikókat, darabonként 30 fillér, c) szopós esikó darabonként 10 fillér.

3. Juh: a) juh darabonként 4 fillér, b) bárány 6 hónapos korig darabonként 2 fillér.

4. Kecske: a) kecske darabonként 4 fillér, b) gödye 6 hónapos korig 2 fillér.

5. Sertés: hizott sertés darabonként 10 fillér, b) sovány sertés darabonként 6 fillér, c) 6 hónapon aluli darabonként 4 fillér, d) szopós malacz darabonként 2 fillér.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos ifj. Jancsó Mózes.

Főmunkatárs: Vajna Károly.

131.564. VII. a. sz. m. kir. Belügyminis ter.

Erdély legkínálóbb új ásvány- és gyógyvize: Bodok sűtőpataki

„VILMA-FORRÁS.”

A „Vilma-forrás” vize egyike a legkedvezőbb vegyi összetételű földes alkalikus ásványvizeknek. Mint gyógyvíz orvosi tekintélyek által javálva van: a légző szervek és gyomor hurutos bántalmainál, emésztési hiányoknál, étvágytalanságnál, a húgyszervek hurutos bántalmainál, esont köpődésnél és Brigh kóránál stb.

Mint élvezeti víz kristály tisztasága és kellemes savanykás ízénél fogva páratlan ásványvíz.

BIZONYÍTVÁNY.

A sűtőpataki „Vilma-forrás” czim alatt forgalomba lévő gyógyvizet sikerrel alkalmaztam mind ama betegségekkel szemben, melyek ellen hasonló összetételű ásványvizek szoktak alkalmaztatni.

Kolozsvárt, 1901. április 12-én.

professor Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Főraktár: Kovács Sándor urnál Kézdivásárhelyen.

Szétküldési központ: Seps-Bodok.

Barabás Ferencz,

21. 3 - 2. gyógyszerész, a „Vilma-forrás” kezelője.

A t. butorvevők

beesés figyelmébe van szerencsém ajánlani Kézdivásárhelyt az ev. ref. templommal átellenben nagy vásártéren felhalmozott

butor raktáramat,

a hol állandóan raktáron vannak: szalon-, ebédlő-, és hálószoba berendezések, ruha és étkezési szék- és ebédlő asztalok, ágyak, mosdó és éjszakai szekrények; továbbá: magas, félmagas, hálás és heverő díányok, garnitúrák, matracok, fali és toaletti tükrök, nád és préselt ületű hajlított székek, ablak carnisek, stb., melyeket mind honi gyárból szerezvén be, azon helyzetben vagyok, hogy azokat olcsó árak mellett a legszebb kivitelben árusíthatom el.

Külföldi tisztelt:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

50 évesiker!

Eszei
ARCZENŐCS

és eszei

SZALVATOR-SZAPP N

eltávolítja a szepőt, májfoltot s a bőr összes tisztátalan-ágát

Valódi csakis a

DIENES J. C., „SZALVATOR”-gyógyszertárból

Eszeken, felsőváros:

1 tévely eszei arczenőcs ára 70 fillér és 1 korona
1 drb. Szalvator-szappan 1 korona
1 tévely kézi paszta 1 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 korona nagy doboz 2 korona.
Ezen cikkek mentek minden Ártalmas alkalmatokról és megfolyóknak tökéletesen a 71.012 számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszerész (55. 10-5)

VI. Király-utca 12. és András-y-ut 29.

HIDETMÉNY.

Ő es és apostoli királyi Fenségeinek legfelső elhatározása folytán ezennel megindították

a XXII-ik magyar királyi államsorsjáték

rendezése Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem közhasznú és jótékony célokra fog fordítottani.

Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő jekték szerint 365.000 koronára ragnak, és pedig:

1 főnyeremény	150.000 korona	10 nyeremény	1.000 korona
1 „	50.000 „	20 „	500 „
1 „	20.000 „	50 „	100 „
1 „	10.000 „	100 „	50 „
2 nyeremény	5.000 „	1000 „	20 „
5 „	2.000 „	6500 „	10 „

Az összes nyeremények készpénzben fizetettnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1901. évi június 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 4 koronával v.n megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpalota), a mely hatósághoz a megrendelt sorsjegyek ára postautalvánnyal előre beküldendő, továbbá: valamennyi posta-adór, vám- és sőhivataloknál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tőzsdében és vátőzsdében.

Budapesten, 1901. évi január hó 2-án.

(66. 3-6.)

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

JANCsó GYULA kereskedő

ajánlja dusan felszerelt üveg, kőedény és porcellán edények, ételes-, theas-, kávé- és moccakészleteit, finom és olcsóbb minőségben. Nagy választékban függő- és asztali petroleum lámpáit. Ajándékoknak alkalmas díszmü- és galanterie áruk, játékszer, képek, képkeretlécsek, zománcozott pléh- és érczedények, mindennemű evőeszközök, konyhaberendezési cikkeit, valamint utazó bőröndök, gyermekkoosik, vas-mosdóasztalok és fűszeráru nagyraktárát, melyeket első forrásból beszerelve, mint elsőminőségű, nem kiscilejtezt (auschuss), árut jutányos áron bocsájt a tisztelt vevő közönségnek.

(28. 7-10)